

FAZE REFORME BUDŽETA – POSTIGNUĆA I IZAZOVI U SPROVOĐENJU REFORMI

DELEGACIJA MREŽE PEMPAL

Prezenter: Kay Brown- generalni direktor; Planiranje budžeta
10. mart 2015. godine

Nova vlada

- 1994 – novi izazovi
- Novi ustav – promena strukture i raspodele moći – to je uticalo na način na metod alokacije javnih finansijskih sredstava
- Nova vlada se obavezala da će povećati obuhvat i poboljšati kvalitet javnih finansija
- Nova vlada je nasledila nejasnu situaciju iz prošlosti
 - Fiskalna godina 1992/93 – uslov za neto zaduživanje = 8,7 odsto BDP-a
 - Fiskalna godina 1994/95 - javni dug povećan na preko 47 odsto BDP-a, sa 30 odsto, koliko je iznosio deset godina ranije
 - Mali fiskalni prostor za poboljšanje pravednosti u pružanju usluga
- Budžetski sistemi i alati koji na raspolaganju bili su neadekvatni i nisu mogli da stabilizuju ravnotežu fiskalnih bilansa i omogućće upravljanje nužnim promenama politike

Razlozi za uvođenje srednjoročnog okvira rashoda (SOR)

- Pre uvođenja SOR-a i budžetiranja na programskoj osnovi:
 - Politički nadzor budžetskog procesa gotovo da nije postojao
 - Budžetski proces bio je netransparentan
 - Nedovoljno razvijeni informacijski sistemi koji nisu mogli da obezbede adekvatne informacije za budžetski proces
 - Skrivena potrošnja
 - Nedovoljna odgovornost rukovodilaca u javnom sektoru
 - Slaba makroekonomska i fiskalna održivost
 - Neuravnotežena potrošnja među ministarstvima
 - Resursi nisu raspoređivani prema prioritetima

Stanje 90-ih

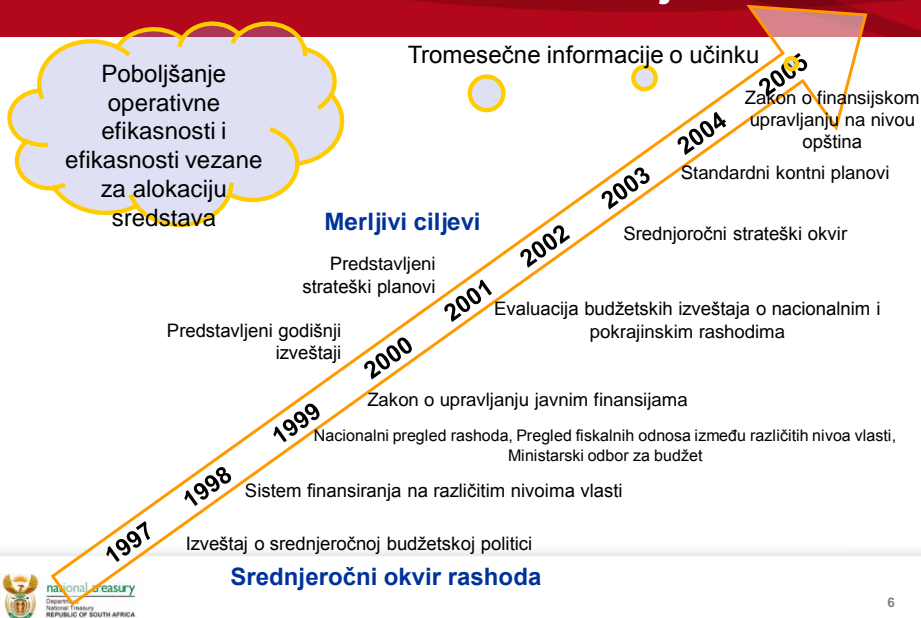
- Ministarstva su morala da traže odobrenje od Nacionalnog trezora za određene rashode, čak i kada su bili u okviru budžeta
- Budžet je imao dve dimenzije – programski deo i standardne stavke
 - Standardna klasifikacija po stavkama nije imala mnogo ekonomskog smisla
 - Budžetiranje je bilo linijsko, zasnovano na stavkama
- Nisu postojali opisi namene programa, ciljevi i indikatori
- Planiranje budžeta bilo je na jednogodišnjoj osnovi
- Nije se izrađivao izveštaj o fiskalnoj politici (pre budžeta)
- Pokrajinske budžete su izrađivala centralna ministarstva
 - Nisu postojali pravični transferi pokrajinama i uslovne alokacije
- Funkcioneri (ne političari) imali su veći uticaj na alokacije ministarstvima
- Postojala je centralna tenderska komisija

Postignuća reformi

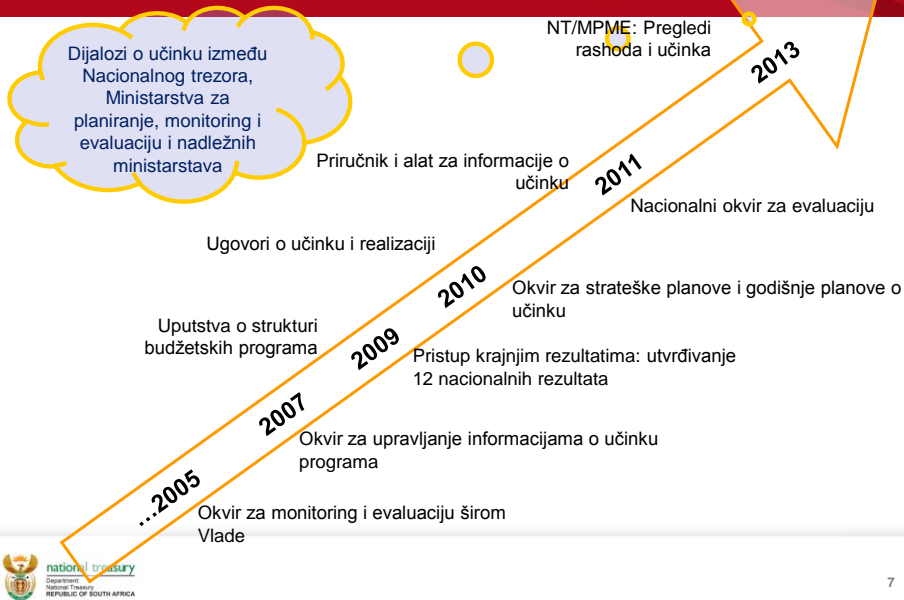
- Efikasniji politički nadzor, usmeravanje fokusa na ključne prioritete javne politike
- Jedinstven proces centralnog budžeta koji počinje od alokacije prihoda
- Delotvornije konsultacije i saradnja sa učesnicima / akterima
- Višegodišnje planiranje budžeta, sa trogodišnjim okvirom
- Budžetska disciplina (odozgo na dole)
- Stabilnost i predvidljivost budžeta za ministarstva
- Promena prioriteta tokom vremena
- Transparentnost
- Vrednost za uloženi novac
- Usklađivanje planiranja, budžetiranja, izveštavanja i javnih politika NA PROGRAMSKOM NIVOU, u cilju obezbeđivanja boljih usluga u okviru budžeta
- Korišćenje informacija na strateški način, za poboljšanje javnih politika, stvaranje različitih opcija za finansiranje i odgovornosti u svim domenima budžetiranja

Budžetske reforme u Južnoj Africi

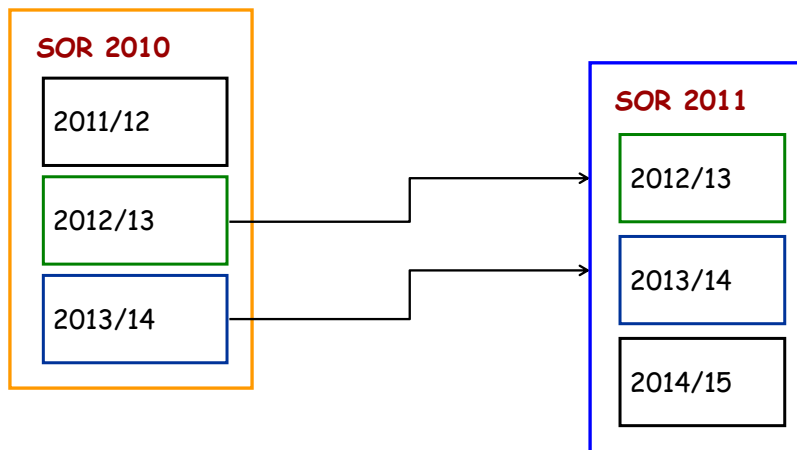

Budžetske reforme u Južnoj Africi

7

Srednjoročni okvir rashoda

8

Koncept - vrednost za uloženi novac

- Planovi za primenu Zakona o upravljanju javnim finansijama (ZUJF) sadržali su upravljanje učinkom
- ZUJF uvodi ministarstvima obavezu trošenja sredstava u granicama odobrenih budžeta, odnosno veću posvećenost javnim politikama i učinku
- ZUJF uvodi obavezu utvrđivanja merljivih ciljeva za programe
- Cilj koji se najteže se ostvaruje - *vrednost za uloženi novac*
- Nacionalni trezor nema direktnih nadležnosti nad budžetima ministarstava i ne može im nalagati kako da troše sredstva i pružaju usluge u okviru dodeljenih budžeta, to jest, ne može ih sankcionirati za neefikasno trošenje sredstava
- Naša filozofija je sledeća – ako ministarstvima uvedemo obavezu izveštavanja o učinku i efikasnosti u domenu trošenja sredstava, onda će parlament, šira javnost i mediji moći da utiču na poboljšanje kvaliteta u domenu potrošnje
 - Sve se svodi na odgovornost, a odgovornost nije stvar finansijskog upravljanja već političko pitanje
- Izveštavanje o učinku predstavlja sastavni deo mnogih reformi budžeta
 - Parlament nije uvek osposobljen da tumači finansijske i druge izveštaje
- Postizanje vrednosti za uloženi novac je oblast u kojoj smo ostvarili napredak. To je takođe centralna oblast u koju Nacionalni trezor ulaže najviše resursa

Primer: Policija

Budžetiranje prema stavkama – linijski budžet

- Primer: budžet za Policiju:
Stavke	Budžet
Osoblje	X R milijardi
Vozila	X R milijardi
I.T. sistemi	X R milijardi
Gorivo	X R milliona
Uniforme	X R milliona
- Sa budžetom ove vrste, nije moguće adekvatno planiranje i donošenje zdravih odluka o prioritetima
 - Nije moguće usmeriti se na ključne oblasti za postizanje rezultata – npr. sredstva za obuku
 - Broj detektiva policije, na primer, nije mogao da se poveća zbog toga što taj podatak nije bio dostupan
 - Nije moguće preusmeravanje osoblja iz jednog sektora u drugi

Primer: Policija

- Sa programskim budžetiranjem, ključne funkcije policije postale su evidentne
- Mogu se donositi zdrave odluke o prioritetima i raspoređivati sredstva

Table 23.3 Vote expenditure estimates by programme and economic classification

Programmes								
1. Administration								
2. Visible Policing								
3. Detective Services								
4. Crime Intelligence								
5. Protection and Security Services								
Programme	Revised estimate	Average growth rate (%)	Expenditure/total: Average (%)	Medium-term expenditure estimate			Average growth rate (%)	Expenditure/total: Average (%)
R million	2014/15	2011/12 - 2014/15		2015/16	2016/17	2017/18	2014/15 - 2017/18	
Programme 1	15 304.0	6.4%	20.7%	16 294.2	17 133.3	18 114.7	5.8%	21.1%
Programme 2	37 043.8	7.6%	51.2%	38 855.0	41 155.3	44 107.3	6.0%	51.0%
Programme 3	15 133.0	8.2%	21.1%	15 816.0	16 716.2	17 943.2	5.8%	20.8%
Programme 4	2 880.8	6.4%	4.0%	3 110.4	3 328.8	3 572.3	7.4%	4.1%
Programme 5	2 145.6	7.5%	2.9%	2 331.5	2 482.1	2 635.2	7.1%	3.0%
Total	72 507.2	7.4%	100.0%	76 377.1	80 815.6	86 372.7	6.0%	100.0%

Primer: Policija

Programsko budžetiranje

- Uključena je i standardna ekonomska klasifikacija

	Revidirana procena	Prosečna stopa rasta (%)	Rashodi/total: Prosek (%)	Srednjoročna procena rashoda			Prosečna stopa rasta (%)	Rashodi/total: Prosek (%)
				2014/15	2015/16	2016/17		
Ekonomska klasifikacija								
Tekuci troškovi	68 766.5	7.7%	94.2%	72 664.4	76 924.1	81 376.1	5.8%	94.8%
Troškovi zaposlenih	54 449.0	8.8%	74.3%	57 884.9	61 549.1	65 238.3	6.2%	75.7%
Roba i usluge	14 317.5	3.9%	19.9%	14 719.6	15 375.0	16 137.8	4.1%	19.2%
od toga:								
Kompiuterske usluge	2 747.2	-6.2%	3.8%	2 890.1	3 045.5	3 193.7	5.1%	3.8%
Ugovaraci	1 193.2	11.2%	1.8%	1 201.7	1 266.8	1 331.7	3.7%	1.6%
Zalihe: gorivo, nafta i gas	2 197.1	9.9%	3.5%	2 462.6	2 542.5	2 654.4	6.5%	3.1%
Zalihe: medicinska oprema	2 395.0	7.5%	3.3%	2 462.9	2 591.4	2 719.0	4.3%	3.2%
Operativni zapisi	924.6	1.0%	1.4%	991.6	1 047.5	1 104.3	6.1%	1.3%
Putovanja i putni troškovi	971.4	12.2%	1.2%	884.7	901.3	942.7	-1.0%	1.2%
Transferi i isplative	852.0	19.7%	1.1%	911.9	919.2	966.0	4.3%	1.2%
Pokojna i opširne	33.4	9.7%	-	37.0	38.7	40.4	6.5%	-
Agencije i račun ministarstava	134.7	33.8%	0.1%	142.0	149.4	161.8	6.3%	0.2%
Neprofitne institucije	1.0	-	-	-	-	-	-100.0%	-
Domaćinstva	682.9	18.2%	0.9%	732.9	731.1	763.7	3.8%	0.9%
Troškovi za kapitalna sredstva	2 888.8	-1.3%	4.7%	2 868.8	2 972.3	4 036.6	11.7%	4.6%
Zgrade i ostali građevinski objekti	984.9	-7.3%	1.2%	998.7	1 051.4	1 103.9	3.9%	1.3%
Mašine i oprema	1 898.6	2.5%	3.5%	1 866.5	1 915.3	2 926.1	15.5%	2.7%
Troškovi za kapitalna sredstva	5.4	183.8%	-	5.5	5.7	0.6	-51.8%	-
Total	72 507.2	7.4%	100.0%	76 377.1	80 815.6	86 372.7	6.0%	100.0%

Informacije o učinku - Policija

- Optimalnost u pogledu alokacije resursa moguće je proceniti samo ako se prate različiti indikatori i koriste finansijske informacije
- Različiti nivoi indikatora koriste se za različite svrhe
- Za naše potrebe, koristimo sledeće indikatore: stopa kriminala, broj predmeta u sudovima, broj policajaca, broj policajaca koji su prošli posebne kurseve i obuku
- Ono što je optimalno u pogledu alokacije resursa u jednom geografskom području ne mora biti optimalno u drugim geografskim područjima

Informacije o učinku - Policija

Table 23.1 Performance indicators by programme and related outcome

Indicator	Programme	Outcome	Past			Current	Projections		
			2011/12	2012/13	2013/14	2014/15 ¹	2015/16 ²	2016/17 ²	2017/18 ²
Percentage of crime related hits reacted to ³ as a result of the movement control system screening of - wanted persons	Visible Policing	Outcome 3: All people in South Africa are and feel safe	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
			(32 805)	(3 405)	(3 159)	(3 159)	(3 159)	(3 159)	(3 159)
- circulated stolen or robbed vehicles	100%		100%	100%	100%	100%	100%	100%	
	(13 226)		(3 331)	(3 526)	(3 526)	(3 526)	(3 526)	(3 526)	
Percentage of medium to high risk incidents stabilised ⁴ in relation to requests received	Visible Policing		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
			(14 096) ⁷	(15 762) ⁷	(16 107)	(16 107)	(16 107)	(16 107)	(16 107)
Detection rate ⁵ for serious crimes per year	Detective Services		40.66% ⁶	39.61% ⁶	38.14% ⁶	41.00% ⁶	41.05% ⁶	41.07% ⁶	41.10% ⁶
			(876 810)	(851 851)	(834 538)	(858 405)	(858 405)	(858 405)	(858 405)
Percentage of trial ready case dockets ⁸ for serious crimes per year	Detective Services		50.73% ⁶	68.42% ⁶	68.38% ⁶	68.50% ⁶	69.00% ⁶	69.04% ⁶	69.08% ⁶
			(187 781)	(253 971)	(260 797)	(261 109)	(261 109)	(261 109)	(261 109)
Percentage of trial ready case dockets for crimes dependent on police action for detection	Detective Services	41.58%	61.80%	64.40%	64.50%	65% ⁶	65.04% ⁶	65.09% ⁶	
		(62 098)	(115 233)	(138 141)	(138 279)	(138 279)	(138 279)	(138 279)	
Percentage of trial ready case dockets for serious commercial crime related charges per year ¹¹	Detective Services	50%	56.5%	54.9%	44%	53% ¹¹	53% ¹¹	53% ¹¹	
Number of network operations ¹² conducted	Crime Intelligence	49 019 ¹²	37 188 ¹²	34 534 ¹²	32 507 ¹²	759 ¹²	833 ¹²	875 ¹²	
Percentage of national key points evaluated in compliance with the National Key Points Act (1980)	Protection and Security Services	98%	96.2%	101%	100%	100%	100%	100%	
		(171175)	(175182)	(199) ¹³	(197)	(204)	(204)	(204)	

Okvir za upravljanje informacijama o učinku

- Okvir obezbeđuje:
 - Strukture, sisteme i procese koji su potrebni za upravljanje informacijama o učinku
 - Uloge i odgovornosti za upravljanje informacijama o učinku: ministarstva, Predsedništvo, Nacionalni trezor, pokrajinski trezori, Statistički zavod, Ministarstvo za javne usluge i administraciju, itd.
 - Promovisanje odgovornosti i transparentnosti – Parlamentu se dostavljaju blagovremene, pristupačne i tačne informacije o učinku
 - Standardizovanje terminologije u oblasti informacija o učinku

Okvir za informacije o učinku -koncepti-

Terminologija u oblasti indikatora učinka - definicije

<p>NAZIV INDIKATORA Definiše naziv indikatora, odnosno govori o tome da li se radi o indikatoru izlaznog ili krajnjeg rezultata.</p> <p>KRATKA DEFINICIJA Kratko objašnjenje indikatora koje obezbeđuje dovoljno detalja za razumevanje datog indikatora.</p> <p>SVRHA/ZNAČAJ Objašnjenje cilja indikatora i razloga zbog kojih je dati indikator važan.</p> <p>IZVOR/PRIKUPLJANJE PODATAKA Opisuje izvor i način prikupljanja informacija.</p> <p>METODA IZRAČUNAVANJA Jasan opis metode izračunavanja indikatora.</p> <p>OGRANIČENJA PODATAKA Ograničenja podataka koji su relevantni za indikator, uključujući faktore koji mogu biti izvan kontrole ministarstva.</p> <p>VRSTA IZRAČUNAVANJA Definiše da li su informacije kumulativne ili nekumulativne.</p>	<p>RASPORED IZVEŠTAVANJA Definiše da li je izveštavanje po indikatoru tromesečno ili godišnje</p> <p>NOVI INDIKATOR Govori o tome da li je indikator nov, značajno izmenjen ili nema promena u odnosu na prethodnu godinu.</p> <p>CILJANI UČINAK Govori o tome da li je stvarni učinak koji je viši ili niži od ciljanog učinka, poželjan (npr. stopa bolesti koja je niža od ciljane je poželjna).</p> <p>ODGOVORNOST ZA INDIKATOR Identifikuje odgovornog pojedinca/organizaciju za definisanje, analizu podataka, interpretaciju i izveštavanje po indikatoru</p> <p>ADMINISTRATOR PODATAKA U VEZI SA INDIKATOROM Identifikuje odgovornog pojedinca/organizaciju za prikupljanje i objedinjavanje podataka prema utvrđenom rasporedu.</p> <p>DATUM POČETKA PRAĆENJA PO INDIKATORU Očekivani datum početka prikupljanja podataka po indikatoru.</p> <p>STANDARD INDIKATORA Identifikuje nivo učinka prema standardu.</p>
--	---

Procena informacija o učinku

Informacije o učinku:

- Reforme posle 2005:
 - 2007 - Okvir za upravljanje informacijama o učinku programa
 - 2009 - Priručnik za strukturu programa
 - 2010 - Priručnik za strateške i godišnje planove o učinku
 - 2009 - Ministarstvo za monitoring i evaluaciju učinka
- Postignuća:
 - Pilotiranje pre formalnog uvođenja
 - Jednostavan okvir
 - Širok obuhvat
 - Stroga centralna kontrola
 - Politička podrška
 - Dobijanje na značaju
- Izazovi:
 - Kvalitet određenih podataka
 - Ograničenja u vezi sa dostupnošću podataka

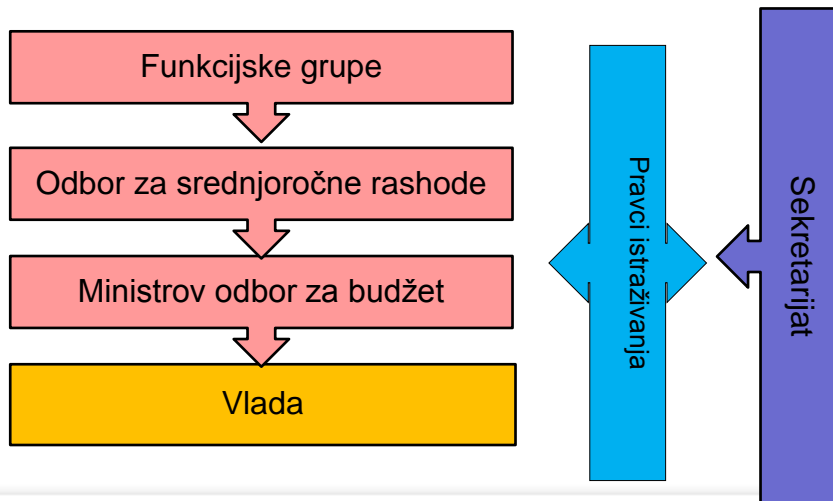
Novi funkcionalni pristup budžetiranju

- Bliža saradnja i koordinacija među javnim institucijama u pogledu ostvarivanja 12 krajnjih rezultata vlade
- Funkcionalni pristup budžetiranju omogućava grupisanje vladinih aktivnosti prema široj svrsi ili vrsti rashoda
- Funkcionalni pristup budžetiranju poboljšava transparentnost i saradnju među učesnicima budžetskog procesa, s obzirom da uključuje različite nivoe vlasti
- Novi funkcionalni pristup budžetiranju zasnovan je na Klasifikaciji funkcija vlade (MMF) koja je prilagođena kontekstu Južne Afrike
- Devet funkcionalnih kategorija:
 - Ekonomska pitanja
 - Obrazovanje i razvoj veština
 - Zdravstvena zaštita
 - Socijalna zaštita
 - Stambena i društvena infrastruktura
 - Javni red i mir
 - Odbrana
 - Opšte javne usluge
 - Rekreacija i kultura

Funkcionalna klasifikacija nacionalnih ministarstava* povezana sa krajnjim rezultatima

Funkcionalna klasifikacija	Ministarstva	Krajnji rezultati
Ekonomski poslovi	Vladin sistem komunikacije i informisanja [9], Javna preduzeća [11], Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo [26], Ekonomski razvoj [28], Energetika [29], Životna sredina [30], Mineralni resursi [32], Ruralni razvoj i reforma zemljišta [33], Nauka i tehnologija [34], Turizam [35], Trgovina i industrija [36], Saobraćaj [37]	Krajnji rezultat 4: Pristojno zapošljavanje kroz inkluzivni ekonomski rast Krajnji rezultat 5: Obučena i sposobna radna snaga kao podrška inkluzivnom rastu Krajnji rezultat 6: Efikasna, konkurentna i ekonomska infrastruktura koja reaguje na potrebe Krajnji rezultat 7: Žive, pravične, održive ruralne zajednice koje doprinose bezbednosti hrane za sve Krajnji rezultat 10: Zaštita i poboljšanje stanja prirodne imovine i prirodnih resursa
Stambena i društvena infrastruktura	Ljudska naselja [31], Vode [38]	Krajnji rezultat 4: Pristojna radna mesta ostvarena kroz inkluzivan ekonomski rast Krajnji rezultat 7: Žive, pravične, održive ruralne zajednice koje doprinose bezbednosti hrane za sve Krajnji rezultat 8: Održiva ljudska naselja i poboljšan kvalitet života domaćinstava Krajnji rezultat 9: Odgovorna, delotvorna i efikasna lokalna samouprava koja reaguje na potrebe građana
Obrazovanje	Osnovno obrazovanje [15], Visoko obrazovanje i obuka [17]	Krajnji rezultat 1: Kvalitet osnovnog obrazovanja Krajnji rezultat 5: Obučena i sposobna radna snaga kao podrška inkluzivnom rastu
Zdravstvo	Zdravstvo [16]	Krajnji rezultat 2: Dug i zdrav život za sve ljude u Južnoj Africi
Socijalna zaštita	Žene, deca i osobe sa invaliditetom [8], Radni odnosi [18], Socijalni razvoj [19]	
Rekreacija, kultura i sport	Umetnost i kultura [14], Sport i rekreacija u Južnoj Africi [20]	Krajnji rezultat 12: Efikasne, delotvorne i razvojno orjentisane javne usluge i osnaženi, pravični i inkluzivni građani
Javni red i mir	Korektivne usluge [21], Nezavisna direkcija za prijave [23], Pravosuđe i ustavni razvoj [24], Policija [25]	Krajnji rezultat 3: Svi ljudi u Južnoj Africi jesu i osećaju se bezbedno Krajnji rezultat 11: Stvaranje bolje Južne Afrike, boljeg afričkog kontinenta i boljeg sveta Krajnji rezultat 12: Efikasne, delotvorne i razvojno orjentisane javne usluge i osnaženi, pravični i inkluzivni građani
Odbrana	Odbrana i vojni veterani [22]	Krajnji rezultat 3: Svi ljudi u Južnoj Africi jesu i osećaju se bezbedno Krajnji rezultat 11: Stvaranje bolje Južne Afrike, boljeg afričkog kontinenta i boljeg sveta
Opšte javne usluge	Predsedništvo [1], Parlament [2], Zadržno upravljanje i tradicionalni poslovi [3], Unutrašnji poslovi [4], Međunarodni odnosi i saradnja [5], Monitoring i evaluacija učinka [6], Javni radovi [7], Nacionalni trezor [10], Javne usluge i administracija [12], Statistika Južne Afrike [13], Komunikacije [27]	Krajnji rezultat 9: Odgovorna, delotvorna i efikasna lokalna samouprava koja reaguje na potrebe građana Krajnji rezultat 11: Stvaranje bolje Južne Afrike, boljeg afričkog kontinenta i boljeg sveta Krajnji rezultat 12: Efikasne, delotvorne i razvojno orjentisane javne usluge i osnaženi, pravični i inkluzivni građani

Srednjoročni okvir rashoda (SOR)

Proces Srednjoročnog okvira rashoda

- Faza 1: Radne grupe donose preporuke o predlozima osnovnih budžeta i ne-tekućih rashoda za Srednjoročni okvir rashoda (SOR), po funkcijama (razdeli unutar funkcije) i po ekonomskoj klasifikaciji
- Usklađivanje tekućih budžeta sa krajnjim rezultatima za svako ministarstvo
- Preispitivanje sledećih oblasti u kojima se može izvršiti reprioritizacija:
 - Rashodi za usluge koje po karakteru nisu osnovne
 - Programi / projekti / subjekti koji ne ostvaruju učinak
 - Viškovi kod subjekata
 - Povećanje prihoda / smanjenje rashoda
- Faza 2: Radne grupe daju preporuke o dodatnim predlozima rashoda za SOR, po ministarstvima (u podnescima koje dostavljaju Nacionalnom trezoru)
- Predlozi preporuka za SOR moraju biti u granicama raspoloživih sredstava, to jest, neto izmena za dati sektor

Portfolio/Procena funkcionalnog pristupa budžetiranju

Informacije o učinku:

- Reforme posle 2005:
 - Ni jedna nije konkretno vodila ka funkcionalnom pristupu budžetiranju
 - Reforme su uglavnom imale za cilj da poboljšaju upravljanje učinkom i finansijsko upravljanje
 - Postignuća:
 - Budžetiranje na funkcionalnoj osnovi bilo je moguće u roku od 8-9 meseci
 - Primena koncepta “učenja od kolega”
 - Izazovi:
 - Planiranje
 - Složenost
 - Nerazumevanje
 - Nije bilo pokušaja
 - Promene odluka
 - Oспорavanja
- Rizična vežba

23

Veće učešće javnosti

- Preispitivanje pretpostavke da građani razumeju podatke o sredstvima u budžetu i znaju koje usluge će biti finansirane tim sredstvima
- Unapređenje prava građana na slobodan pristup informacijama i učešće u platformama o javnim politikama

Posle 1994:

- Uspostavljene su formalne strukture za konsultacije Nacionalnog trezora sa najznačajnijim organizacijama civilnog društva i drugim institucijama (kao što je NEDLAC)
- Javne konsultacije se takođe obavljaju putem:
 - Rasprava o javnim politikama i budžetu;
 - Društvenih medija;
 - Uključivanja lokalne samouprave u izradu planova (planovi integrisanog razvoja, strategije rasta i razvoja).
- Postoji veliki broj dokumenata politike i zakona koji promovišu uključivanje građana i pravo na pristup informacijama u domenu sva tri stuba na kojima počiva država - izvršna, zakonodavna i sudska vlast

24

Poboljšanja ostvarena u poslednjih nekoliko godina

Nova postignuća u vezi sa učešćem javnosti

- Program informisanja univerziteta o budžetu
- Jačanje veza sa organizacijama civilnog društva preko koalicija organizacija civilnog društva
- Organizacije civilnog društva su izradile *Vodič za građane kroz rebalans budžeta polovinom godine*
- Čuvari Globalne inicijative za fiskalnu transparentnost (GIFT)
- Komentari o izmenama koncepata za procenu budžeta - kao što je PEFA i MMF-ov kodeks dobrih praksi fiskalne transparentnosti

Izazovi

- Pitanja koja su izvan domena vlade – odnosi između različitih aktera
- Logistički zahtevi za uključivanje u budžetski proces – korak po korak
- Potrebe za tajnošću budžetskog procesa
- Indicije da pojedine organizacije civilnog društva kontrolišu zvanične institucije
- Generalno nerazumevanje ovlašćenja Nacionalnog trezora
- Iskrenost namere organizacija civilnog sektora da osnaže građane
- Nedostatak analitičkih sposobnosti organizacija civilnog društva
- Nepostojanje kohezije među organizacijama civilnog društva

25

Zaključak: podrška reformama

- Demokratska tranzicija i novi ustav
- Snažna politička podrška reformama a naročito podrška ministra finansija koji je obezbedio širu političku podršku;
- Primena dobre međunarodne prakse koja je prilagođena kontekstu Južne Afrike (npr. inicijative za reforme su dolazile iznutra)
- Jednostavni okviri
- Kada se uvode reforme, važne su konsultacije sa svim učesnicima
- Uvek je bolje neki pristup najpre isprobati pilotiranjem, umesto ići odmah na punu primenu
- Sveobuhvatna implementacija
- Započeta je saradnja među centralnim ministarstvima s ciljem kolektivnog poboljšanja učinka vlade

26

Izazovi implementacije budžetskih reformi

- Neka ministarstva su spremnija od drugih za sprovođenje novih reformi
- Lakše je početi od ministarstava sa reformama nego od javnih subjekata, s obzirom da se oni razlikuju po veličini i funkciji
- Sa aspekta reformi, saradnja među subjektima vlade se razlikuje od saradnje među organizacijama civilnog društva
- Uticaj nekih reformi može se ostvariti isključivo na dugi rok
- Neki izazovi se mogu identifikovati samo u toku implementacije

Hvala

Struktura državnih računa

- Nacionalni / glavni budžet
 - Prihodi: prihodi od opštih poreza i primici ministarstava (uključujući: naknadu za korišćenje mineralnih resursa), bez prihoda Južnoafričke carinske unije (SACU)
 - Rashodi: 50% na nacionalnom nivou, 43% transferi pokrajinama i 7% transferi lokalnim samoupravama
- Konsolidovani nacionalni budžet
 - = glavni budžet
 - + fondovi socijalnog osiguranja (Fond za osiguranje od nezaposlenosti, Fond za saobraćajno osiguranje i kompenzacioni fondovi)
 - + fondovi Programa za rekonstrukciju i razvoj
- Konsolidovani nacionalni budžet i budžeti pokrajinskih vlada
 - = Konsolidovani budžet nacionalne vlade
 - + izvorni prihodi pokrajina (naknade za izdavanje vozačkih dozvola, poreza na kocku, naknade u zdravstvenom sektoru)
- Konsolidovani budžet države
 - = Konsolidovani nacionalni budžet i budžeti pokrajinskih vlada
 - + subjekti nacionalnih ministarstava i pokrajinskih ministarstava
- Konsolidovani budžet opšte države
 - = Konsolidovani budžet države

• Lokalne samouprave i njihovi subjekti

29